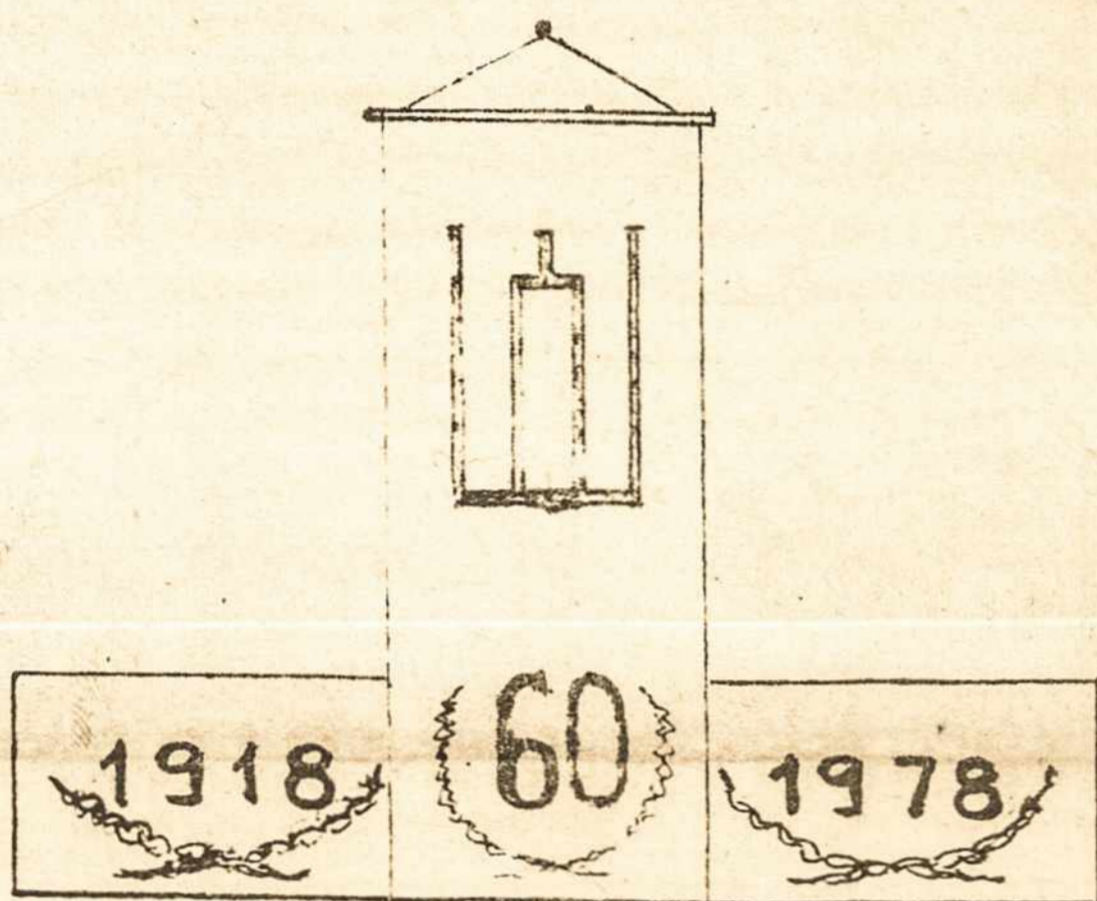

MŪSŲ LIETUVA

NR. 6 (1541) – SEMANÁRIO – 1978 M. VASARIS – FEVEREIRO 16 D. – 3,00 kr.
Rua Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 – 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

VARDAN TOS LIETUVOS

Šiomet laisvasis lietuvių pasaulis mini 60-tą Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo sukaktį.

Vasario 16-toji yra mūsų tautos iškilmingas *didysis šventadienis*. Jis primena mums amžiais svajotą didžiąją tautos svajonę, tėvynės nepriklausomybės atstatymą.

Mūsų *nepriklausomos valstybės pradžia siekia 1251 metus*, kada Lietuvos valdovas MINDAUGAS buvo vainikuotas karaliumi. Mindaugo vainikavimas, pagal anų laikų sampratą tai ir buvo Lietuvos valstybės savistovumo pripažinimas.

Nuo to laiko pasaulis dažnai girdėjo Lietuvos vardą; gi Vytauto Didžiojo laikais ji pasiekė aukščiausią išsivystymo laipsnį.

Mes turime labai *garbingą ir įdomią praeitį*, ir turime iš visų indo-europiečių kalbų seniausią gyvą kalbą. Tuo turime didžiuotis.

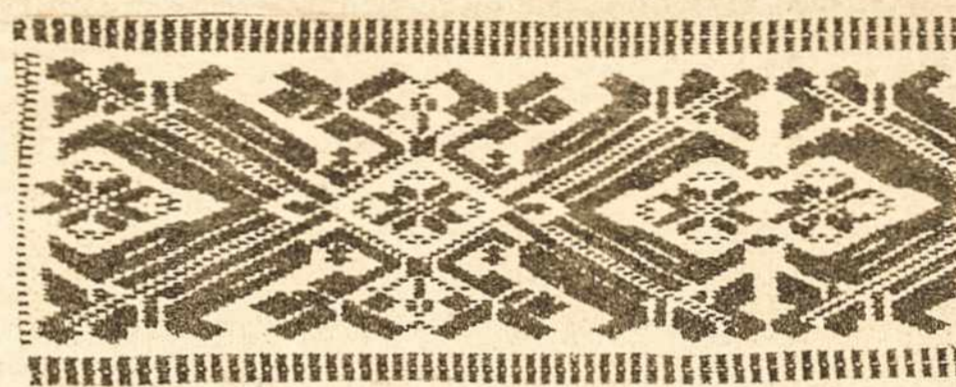
Tačiau *lietuviui per amžius teko sunkiausia dalis*, gal net sunkesnė, negu kitų tautų.

Mes istorijos bėgyje labai daug kentėjome nuo kryžiuočių, kai jie vedė aršias kovas rytuose.

Lietuviai ilgiausiai nešė sunkų baudžios ir priespaudos jungą. Kai carų laikais mūsų kaimynai latviai ir estai turėjo savo mokyklas ir spaudą, Lietuvoje vis dar buvo "ir tamsu ir juoda". Per 40 spaudos draudimo metų lietuviai knygnešiai pirmieji pramynė kelią lietuviškai knygai spaudos draudimo laikais, bet ir pirmieji pramynė kelią į Sibirą ir ten nuklojo savo kaulais jo laukus.

Bet *kančia grūdino lietuvi kovai*. Rusų žandarų nagaikos pliekamas lietuvis niekad nenustojo būti lietuviu ir siekti savo žmonių ir savo tautos laisvės.

Toji *laisvė atėjo 1918 metų žiema*. Tais metais žiema buvo labai gili ir šalta. Sniegas po kojomis ne gurgždėjo, o žviegte žviegė. Tokią

šaltą vasario 16-tosios pavakarę pas dr. J. Basanavičių rinkosi Lietuvos Tarybos nariai. Basanavičiaus butas buvo nekūrentas. Vilniuje stigo maisto ir kuro. Tarybos nariai sustyrę nuo šalčio persikėlė į šiltesnes patalpas, netoli nuo tos vietos, kur, pagal seną padavimą, Lietuvos kunigaikštis Gediminas savnavo geležinį vilką. Tose patalpose ir buvo pasirašytas Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo nutarimas – aktas.

Aktą pasirašius, kai kurie Tarybos nariai išsireiškė: "Laimėjimas ar kalėjimas, bet pasirašėme". Tas aktas nutraukė caristinės prievartos, tęsusios 120 metų, bei vokiečių okupacijos, siūlą. Džiugi žinia pasklido Vilniuje tą pat vakarą.

Šis aktas turėjo būti paskelbtas "LIETUVOS AIDO" pirmame puslapyje. Tačiau vokiečių karo cenzorius tą lietuviams brangią žinią išbraukė. Taryba tai buvo numaciusi ir pasiruošusi veikti. Tą pačią naktį aktas buvo išspausdintas stambiomis raidėmis atskirame lape ir išvežiotas po lietuvių butus, iš kur slaptais keliais pasklido ne tik Vilniaus mieste, bet ir visoj Lietuvoj. Žinia pasiekė Berlyną, ir vasario 18 d. berlyniečiai jau skaitė žinią apie Lietuvos pasiskelbimą nepriklausoma valstybe. Taryba atliko labai drąsų žygį, nes sąmoningai aplenkė vokiečių karo administracijos valią. Kaip reikėjo tikėtis Ob-Obsto pareigūnai Vilniuje ko nepadūko. Norėjo visą Tarybą areštuoti, bet to nepadarė, vengdami viešumos...

Velengvi buvo ir nepriklausomybės metai. Gavę menkiausią ekonominį palikimą, lietuviai visą laiką buvo spaudžiami savo galingesniųjų kaimynų iš rytų ir vakarų. Kai estai ir latviai visas savo jėgas sutelkė savo krašto gerbūviui kelti, mes vis buvome paskendę valstybės sienų rūpesčiuose – išsikovojome Klaipėdą, bet visą laiką turėjome tenkintis laikinąja sostine. ("Laikas")

Pavergtųjų lietuvių žodis laisvėje gyvenantiems

Mus pasiekė "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" 28 nr. Jame itin svarbus straipsnis "Lietuvos ir Tarybos Sąjungos religinio gyvenimo problemos". Čia pirmoji straipsnio dalis. (Red.)

Lietuva yra išbuvusi Rusijos okupuota beveik 200 metų (1975-1977), neskaitant trumpo 22 metų (1918-1940) laisvės laikotarpio. Lietuva per tą laiką nuo savo pavergėjų yra daug nukentėjusi. Ji buvo ne tikta aplėšta, bet ir turėjo ilgai, sunkiai kovoti ir kentėti, siekdama išsaugoti savo didžiausias vertybes: katalikų tikėjimą ir tautiškumą. Lietuviai ilgą laiką buvo įvairiais būdais išnaudojami, persekiojami, masiškai tremiami ir net žudomi.

Norėdami išsaugoti savo gyvybę ir laisvę, bėgdami nuo nemėgstamos karo tarnybos okupantų daliniuose ar mirties Sibiro pusnyuose, daugelis lietuvių atsидūrė užsienyje, daugiausia Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Atskirti nuo savo tėvų, brolių bei seserų, jie niekada nenustojo mylėję savo tėvynės Lietuvos ir joje kenčiančių artimųjų. Ir dabar jie jaučiasi esa vienos motinos-Lietuvos vaikais. Išvykę apsišviestusieji ir drausmingi mūsų tautiečiai sugebėjo gerai susiorganizuoti. Jie ir išeivijoje sukūrė lietuviškas parapijas, suorganizavo savas mokslo, meno įstaigas ir draugijas. Čia jie leidžia savo laikraščius, vieningai ir išvermingai gina pavergtosios savo tėvynės teises, sugeba rasti galimybių painformuoti net žymius Bažnyčios atstovus, paveikti politinius ir visuomeninius veikėjus užstoti kenčiančią jų tėvynę.

Mūsų tautiečiai, dvasininkai ir tikintieji, susitikdami su į Lietuvą atvykstančiais turistais tautiečiais arba patys viešėdami užsienyje, pastebi, kaip daugeliui jų sunku orientuotis Lietuvos religinio gyvenimo painiuose klausimuose. Daugelio problemų nepajėgia suprasti arba išspręsti, neskaitant negausių išimčių, net augšto laipsnio dvasininkai, nekalbant apie eilinius tikinčiuosius.

Vieni iš jų mano, kad visus religinius klausimus, net liečiančius slaptą tikinčiųjų veiklą, gali išspręsti vietos ordinarai. Jie pamiršta, kad daugelio jų veikla suvaržyta, o į kairiuosius iš jų tikintieji nedrįs ta kreiptis

Kiti nepajėgia suprasti, kaip Lietuvoje gali būti iškatekizuota apie 70 proc. vaikų, kada už katekizaciją Lietuvoje nubausiti keli kunigai ir tikintieji kalėjimu. Jie neturi supratimo, kaip plačiai Lietuvoje katekizacija vyksta katakombiniu būdu, pravedama nebijančių nei administracinių baudų, nei kalėjimų kunigų ir tikinčiųjų.

Pasitaikė net tokių turistų, kurie stebėjosi, kodėl vežami į Sibirą lietuviai nepaskambino telefonu milicijai, kad sulaikytų jų ištrėmimą. Jiems dažnai sunku atskirti, kuriais asmenimis galima pasitikėti, kuriais negalima. Jie neįsivaizduoja, kiek Lietuvoje yra saugumo užverbuotų asmenų, pajėgiančių klaidinti atskirus asmenis ir viešąją opiniją.

Mes tą reiškinį iš dalies pa-teisiname, nes painią mūsų būklę labai sunku suprasti čia ilgiau nepagyvenus ar nepamačius Sibiro. Prisipažįsta mus sunkiai suprantą mūsų kaimynai Vokietijos ir Lenkijos socialistinių valstybių vyskupai ir tikintieji. Juo sunkiau suprasti mūsų sąlygas laisvėje gimusiems ir laisvėje užaugusiems Vakarų civilizacijos žmonėms.

Padėti dar pasunkina gudri mūsų tikėjimo ir tautos priešų apgaulė. Jie gali laisvai siųsti į užsienį klaidinančius raštus, skelbti straipsnius. Blogiausia, kad prie to klaidinimo prisideda, nors ir priversti, įvairių laipsnių dvasininkai gyvu ar rašytu žodžiu. Kaikurie iš jų, rūpestingai vykdydami ateistų nurodymus, net nuvykę į Vatikaną, jį klaidingai informuoja. Dėkui Dievui, kad bent paskutiniu laiku išryškėjo ta klasta. Net ir tie, kurie geriau mus supranta ir atjaučia, užsienyje gyvenantieji dvasininkai ir tikintieji, skundžiasi kad negali išmelsti privilegijų ir pagalbos. Mūsų pageidavimai žodžiu ir raštu iki šiol likdavo dažniausiai be rezultatų. Tikimės, kad Katalikų Bažnyčios vadovybė ir mūsų tautiečiai, tiksliau ir plačiau pažinę mūsų sąlygas, daugiau ir sėkmingiau mums padės.

Pirmiausia jaučiame pareigą padėkoti Apaštalo Sostui už atskiros bažnytinės provincijos įsteigimą. Dėkojame ir dabartiniam šv. Tėvui Pauliui VI už paskutiniu laiku mums skirtą dėmesį: turiningas Vatikano radijo laidas, Lietuvos okupacijos nepripažinimą, šv. Kazimiero kolegijos įsteigimą, už sutei-

kimą Šiluvos šventovei bazilikos titulo, už rodomą nuoširdumą šv. Tėvą lankantiems mūsų tautos atstovams, už jautrų reaguojimą į 17.000 skundą, už diplomatinę pastangą padėti ir už visą nuoširdumą bei meilę, už nuoširdžias maldas.

Dėkojame už norą padėti mums visomis galimomis priemonėmis. Mes žinome, kad Lietuvos katalikų jėga glūdi vienybėje su šv. Tėvu ir su Katalikų Bažnyčia. Okupantai įvairiais būdais mėgino mūsų vyskupus ir atskirus kunigus atplėšti nuo Apaštalo Sosto. Už tą ištikimybę jie turėjo daug nukentėti. Lietuvos katalikai sunkiausiais laikais rodė savo drausmingumą ir klusnumą šv. Tėvui.

Pirmyn į kovą už tėvynę,
Už brangią žemę Lietuvos!
Garbė tėvams, kurie ją gynė,
Ir kas už ateitį kovos!

Malronis

Kviečiame viso pasaulio lietuvius ir viso pasaulio katalikus rodyti didžiausią meilę, pagarbą ir pasitikėjimą, susilaikyti nuo nesveikos, be meilės Bažnyčios vadovų kritikos. Mes smerkiame kiekvieną veiklą, ardančią Bažnyčios vienybę. Tikimės, kad šv. Tėvas, įvertindamas mūsų ištikimybę ir atsidaivimą, ateityje mums parodys dar daugiau pasitikėjimo ir pagal galimybes patenkins mūsų pageidavimus.

Mes same dėkingi Airijos katalikams, parodžiusiems mums nuoširdžią brolišką užuojautą ir kenčiančiai mūsų tautai padovanojusiems švč. Mergelės Marijos statulą.

Dėkojame ypač Jungtinių Amerikos Valstybių vyskupams, senatoriams, kongreso atstovams už Lietuvos tikėjimo ir laisvės įkalintų lietuvių gynimą. Esame dėkingi visai eilei Italijos, Vokietijos, Prancūzijos, Šveicarijos vyskupų, kunigų ir tikinčiųjų, kurie raštu ir žodžiu kovoja už Lietuvos tikėjimo laisvę. Be to, dėkingi ir Tarybų Sąjungos žmogaus teisių gynėjams, ypač akademikui A. Sacharovui ir už tos laisvės gynimą įkalintam daktarui S. Kovaliovui. Ta proga norim padėkoti ir žydų žurnalistas bei jų žinioje esančiai spaudai, kuri plačioms skaitytojų masėms skelbia mums daromas Tarybų Sąjungos ateistų skriaudas. Bai-

siais Hitlerio teroro laikais visa eilė Lietuvos dvasininkų, patys rizikuodami savo gyvybe, išgelbėjo nemažai žydų gyvybių. Šitokie faktai yra aprašyti knygoje "Ir be ginklo kariai". Net visaip bedievių šmeižiamas J. E. vysk. V. Brizgys nacių okupacijos metu Kauno Įgulos bažnyčioje viešai per pamokslą pamerkė masinį žydų žudymą, kaip nesuderinamą su krikščioniška morale.

Matydami mūsų tautiečių ir Lietuvos katalikų Bažnyčios bičiulių norą mums padėti ir žinodami, kad Tarybų Sąjungos ateistai bando suklaidinti viešąją pasaulio opiniją, ryžtamės bent trumpais bruožais atvirai painformuoti mūsų tautiečius ir viso pasaulio tikinčiuosius bei geros valios žmones, kokie yra degantys Lietuvos ir Katalikų Bažnyčios reikalai, laukia greito, energingo sprendimo, kokios susidariusios dvasininkų ir tikinčiųjų pažiūros.

Nepaisant didžiausių pavojų, stengiamės daryti viską, kad mūsų krašto tikėjimas išsilaikytų.

Kad būtų galima lengviau suprasti Tarybų Sąjungos ateistų klastą, trumpai supažindinsime, kokius metodus jie vartoja naikindami Pravoslavų Bažnyčią Tarybų Sąjungoje. Paskui supažindinsime su Romos Katalikų Bažnyčios gyvenimo problemomis visoje Tarybų Sąjungoje, ypač Lietuvoje.

Pagal marksizmo teoriją religija yra kapitalistinė, išnaudojamiška socialinė gyvenimo apraiška. Kraštuose, kur panaikinta kapitalistinė santvarka, religija turinti palaipsniui sunykti. Religija esanti liaudies opiumas.

Kadangi gyvenimas tos teorijos nepatvirtina ir religija laikosi komunistų valdomuose kraštuose, tai jie naudoja visokias propagandines, administracines ir net fizines naikinimo priemones, kad ta teorija pasitvirtintų. Todėl nenuostabu, kad Tarybų Sąjungos yra tokia politika: religija tuo tarpu toleruojama, kiek ji nykstantis reiškinys, ir visa jėga naikinama ten, kur ji pradeda rodyti naujas savo gyvybės atžalas. Kaip nykstančiai Romos Katalikų Bažnyčiai tarybiniai kulto įstatymai leidžia tuo tarpu ribotai veikti: kunigams atlikti kulto apeigas ir teikti sakramentus. Tačiau ir čia nėra pilnos laisvės. Apskritai, tikinčiųjų veikla suvaržyta visokiais neoficialiais, visiškai slaptais ar pusiau slaptais potvarkiais bei instrukcijomis. Dažniausiai akylai kopijuojami Rusijos carų metodai: parenka kandidatus į vyskupus, kišasi į vyskupijų ku-

TAUTOS JĖGA VIENYBĖJE

riju veiklą, atskirų parapijų veiklą, jų valdymą paveda vadinamiems bažnytiniais komitetams, kurių nariais gali būti ir ateistai. Tokiu būdu Bažnyčios valdymas ir veikimas paralyžuojamas, ir paralyžuojamas iš vidaus.

Pravoslavų Bažnyčios būklė

Vos tik po Spalio revoliucijos Rusijoje paėmė valdžią bolševikai, prasidėjo tikinčiųjų, ypač pravoslavų ir katalikų, varžymas, vėliau virtęs kruvinu persekiojimu. Naujai išleistais dekretais Bažnyčia atskirta nuo valstybės ir mokykla nuo Bažnyčios. Iš tikrųjų Pravoslavų Bažnyčia buvo pavergta valstybei, o mokyklose pravedamas ateistinis auklėjimas, draudžiantis jaunimui lankyti pamaldas. Tarybų valdžia per daugelį valdymo metų įsitikino, kad geriausias būdas kovoti su tikėjimu — ne kruvinas persekiojimas, o Bažnyčios ardymas iš vidaus. Nelaimėi vyriausias pravoslavų Bažnyčios vadovas gyveno Rusijos teritorijoje. Be to, pravoslavai įpratinti būti klusnūs civilinei valdžiai. Po baisių persekiojimų pravoslavų Bažnyčia, norėdama bent šiaip taip išsilaikyti, turėjo daryti ateistinei valdžiai įvairiausių nuolaidų. Ji buvo priversta sutikti, kad Bažnyčiai vadovautų asmenys, sutinką vykdyti ateistų direktyvas. Tai labai pakenkė pravoslavų Bažnyčiai. Jų hierarchai, visokiais pareiškimais girdami tarybų valdžią ir klaidindami viešąją pasaulio opiniją apie tariamą tikėjimo laisvę Tarybų Sąjungoje, sutikdami būti saugumo bendradarbiais, dvasininkų ir tikinčiųjų akyse prarado autoritetą. Rusijos pravoslavų Bažnyčioje įsigalėjo korupcija. Atsirado vyskupų, padedančių ateistams uždarinėti bažnyčias. Nemaža dalis rusų pravoslavų dvasininkų yra menkai išsilavinę, pasidavę įvairioms ydoms, girtavimui, materializmui. Jie beveik neišvystė jokios pastoracijos, nekatikizuoja vaikų, retai sako pamokslus, nenoriai klauso išpažinčių ir nenoriai lanko ligonius. Dauguma pasitenkina tik kulto apeigų atlikimu. Todėl Rusijoje labai maža sąmoningų tikinčiųjų.

Dalis pravoslavų dvasiškijos ir tikinčiųjų nepaiso savo hierarchų varžymų — drąsiai skelbia Kristaus Evangeliją ir rūpinasi, kad tikėjimas nežūtų. Tokie asmenys tikinčiųjų gerbiami. Nuo jų veiklos priklausys

Pravoslavų Bažnyčios ateitis Tarybų Sąjungoje.

Panaši būklė ir su kitų srovių krikščionimis. Viešai veikiantieji protestantai, baptistai ir kitos sektos savo vadovais paprastai turi ateistų parinktus, patikimus jiems žmones, per kuriuos ateistai jų veikimą ardo iš vidaus.

Patys aktyviausi, sėkmingiausiai išsivystę religinę veiklą yra valdžios persekiojami slaptai ar pusiau slaptai veikia baptistai, penkiasdešimtininkai, jehovistai ir kitos religinės grupės.

*Teisingas, didis mūsų Dievas,
Jo rankoj amžių ateitis.*

*Gyvuos mūs Lietuva tėvynė,
Ją laimins bočių praeitis.*

(V. Mykolaitis-Putinas)

TĖVIŠKES ŽIBURIAI

Vytauto Didžiojo laiku Lietuva

/žemėl. braižė Lazauskas/

TIESA IR GYVENIMAS

ŠEIMA – MAŽOJI TĖVYNĖ

ŠEIMA – MAŽOJI TĖVYNĖ

„Mūsų Lietuva“ jau atkreipė garbiųjų skaitytojų dėmesį į nemažą tokių „Mažųjų Tėvynių“, atseit lietuviškų šeimų, kurios tvirtai išlaikė lietuvišumą net savo padermėj, tarsi svetimybės banga nebūtų prieš jas siautusi, nei nutautėjimo vėjai nebūtų jų iškratę. Tarsi uolos, perkeltos į svetimą šalį pajūrį, jos atrėmė visų putojančių vilnių sėlsmą ir nesugriuvo. Nendrės linksta, uolos stūkso, tik niekas neina žiūrėti linkstančių nendrių, o priešingai, gėrisi galingais bangų lūžiais į pakrantės uolas, kadangi, nors reiškinys normalus, jame glūdi kažkas tai tragiška ir įspūdinga.

Vasario Šešioliktosios proga yra miela ir garbinga atžymėti vieną iš tokių šeimų, kuri ne tiek savo turtais, aukštom pareigom ar ypatingais sugebėjimais, kiek lietuvišku nuoširdumu yra visuomet pasireikšusi. Šitokia yra pp. ŠIMONIŲ šeima.

Kas gi nepažįsta tos būdingos šeimynos, gyvenančios V. Zelinoje, kuri jau 50 metų kai visur – bažnyčioje, chore, organizacijose, parengimuose, šventėse ir minėjimuose – skleidė ir skleidžia jaukią ir taip natūralią lietuviško šeimyniškumo nuotaiką? Kas bus, kas nebus, bet be pp. Šimonių nebeapsieinama. Kur kas reikia sutvarkyti, ką pataisyti, kur bepadėti ir bažnytiniame gyvenime, ir per progas, ir po šeimas, visur šaukiamasi jų. Iš šalies atrodo taip paprasta, kaip yra paprasta Dieviškoji Apvaizda, bet jiems kiek pasiaukojimo, kiek rūpesčių ir triūso! Ir tas dosnumas, sakytume „nesvietiškas“, kuris niekur nepritrūksta, niekuomet neatsisako!

Per Kalėdas pasitaikė įvykėlis, gal daug kieno nei nepastebėtas, bet kuris būtų vertas įrašyti aukso raidėmis lietuviškos emigracijos istorijoj. Vaikai kryžstavo aplink Kūčių stalą ir čiauškéjo tik lietuviškai. Visuose jautėsi didelis atsidėjimas lietuvių. Mama Emilija ir sako: – Mano vaikai stengiasi kalbėti lietuviškai, nes tos pipiriukės, Kristina ir Audrutė, kalba ir dainuoja lietuviškai geriau už juos.

Man dingtelėjo galvon mintis: – Panašūs dalykai įvyksta bene tik pp. Šimonių šeimoje: ne tik vaikai be jokios išimties, bet ir anūikai, susispietę krūvon iš tolimiausių pasaulio šalių – septynerių metų Kristina iš Kanados, penkiametė Audra iš Čikagos, Beatricė, Ričardas ir Maurytis iš Brazilijos – vieni kitiems gyvenimiškai dėsto lietuviškas pamokas.

Penkerių anūkų, būtent trečios kartos, lietuviškoji mokykla šeimoje, argi tai neverta atžymėti Lietuvos Nepriklausomybės švenčių proga?!

Apie pp. Šimonius reikėtų pasakyti kaip tas kaimietis savo sūnui, grįžusiam iš Amerikos ir dar neužmiršusiam lietuviškai: – Visuomet tas pats kelmas: kur bedygtų, visuomet lietuviškas!

Praeitą sekmadienį nuvykau jų aplankyti. P. Petras pasitiko ant vartų ir sako: – Žiūrėk, audra nulaužė medį.

Tikrai, puiki braziliška „quaresmeira“, kuri tiek metų žydėjo palangėj, riogsojo nusiaubta. Ponia, išlydėdama, irgi dėl to sielojosi, bet dar labiau, kad užsibaigė beveik tris metus pas ją gyvavęs lietuviškas maldos būrelis.

– Nenusiminkit, – atsakiau, – gal dar prašvis laikai ir išauš nauja gadynė. Be to, arti tebėra kitas maldos būrelis.

→ Bet tas nelietuviškas. Man taip gaila lietuviškų giesmių, kurios skambėjo mano pastogėje.

MALDA UŽ LIETUVĄ

Dieve, pažvelk į Lietuvą, šiandien einančią skaudžiu kryžiaus keliu. Teatneša ši sunki dalis ne pražūtį, o tautos prisikėlimą. Per nusikaltimų debesį tepasiekia Tave, dangiškasis Tėve, mūsų atsiprašymo balsas, nes sunkūs nusikaltimai it pančiai geležiniai prislėgė mūsų tautą. Daugelis jos vaikų nebemato Tavęs ir savo amžinojo tikslo. Tepraicina greičiau ta kančios taurė pro mūsų tautą. Kol Tu, Viešpatie, pasilenksi prie savo kenčiančių vaikų, padėk kantriai ir ištvermingai pakelti priespaudos našta, kuri temdo mums saulę ir skaudina širdį. To prašome per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Supratau ko jai buvo gaila: žydinčios šakos, kurią nulaužė audra, bet daug daugiau gimtosios kalbos, kuria mylinčios širdys kreipėsi į Dievą jos namuose. Ir man pasidarė gaila...

Kuomet Onutė, jauna ir pilnos energijos, vaikštinėjo po Anykščių šilėlių, kur tik „kelios pušaitės apykreivės liko“, gal negalvojo, kad jai teks persodinti į Braziliją lietuvišką atžalyną. Ir kaip gerai ji tai padarė!

Petras, gimęs tenai, kur „banguoja susimąstęs tamsus Nevėžis“, žiūrėdamas atgal į savo 74 metų kelią, susimąstęs dėl visokiausių pergyvenimų, kurie galėjo šimtą kartų užpūstyti tą kelią, vis tik mato, kad jis išliko vientisai lietuviškas ir beatodairiai krikščioniškas – dvi lietuviškai širdžiai nebeatskiriamos kokybės – nuo pradžios iki galo.

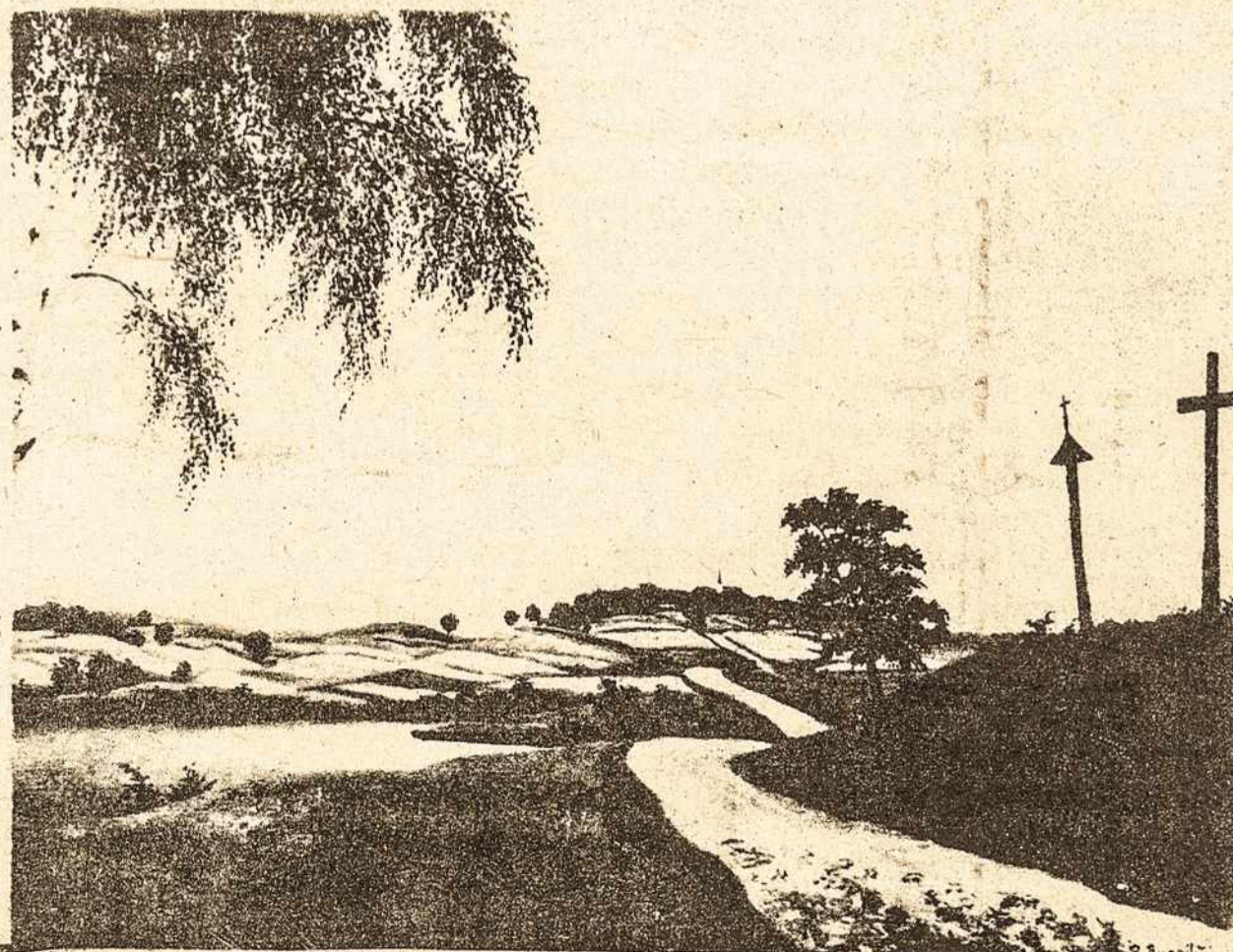
Lietuva, Tėvyne mūsų, ne tik iš praeties, bet ir iš dabarties tavo sūnūs te stiprybę semia!

Kun. St. Šileika

AKTYVIAUSIOS MAŽUMOS

„The Catholic Voice“, Omahos arkivyskupijos savaitraštis, išspausdino recenziją apie „The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania“, paruoštą Lietuvos Bendruomenės. Straipsnyje plačiai prisimenami lietuviai, kurie duoda šiandieninį vaizdą iš okupuotos Lietuvos. Laikraštis prideda: „Keista, kad dvi iš mažiausių ir labiausiai spaudžiamų mažumų Sovietų Sąjungoj perteikia

geriausias žinias, kas darosi už geležinės uždangos. Tai Sovietų žydai ir lietuviai katalikai“. Čia paminėtos Mindaugo Tamonio kankinimo ir nužudymo aplinkybės, Nijolės Sadūnaitės teismas ir drąsi kalba. Recenzija baigiama, prisimenant pirmųjų krikščionybės amžių persekiojimus, kad prievartos darbų stovyklos, kalėjimai ir psichiatrinės ligoninės yra modernios kankinimo priemonės. „Ir kas galėtų sakyti, kad liūtai buvo blogiau?“

VI PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS *
CONGRESO LITUANO DE LATINOAMERICA

VI PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO
REZOLIUCIJOS

1. Šeštasis Pietų Amerikos Lietuvių kongresas, įvykęs 1978 metų vasario 2-5 dienomis Urugvajaus sostinės Montevideo mieste, viešai dėkoja Urugvajaus valdžiai, kad sutiko priimti Kongresantus.

2. VI PAL kongresas dėkoja Pasaulio Liet. Bendruomenės valdybai už įvairią pagalbą ir jos pirmininkui inž. Broniui Nainiui už dalyvavimą jame.

3. VI PAL kongresas nuoširdžiai dėkoja:

– Urugvajaus lietuviams, Urugvajaus Liet. Kultūros Draugijai, Lietuvių Parapijai už malonų priėmimą, globą, Kongreso paruošimą;

– Argentinos ir Brazilijos lietuvių visuomenei ir jų sambūriams už visokeriopą prisidėjimą ir Urugvajaus, Argentinos ir Brazilijos radijo stotims ir kitoms socialinio susižinojimo priemonėms už propagandą kongreso reikalais.

4. Kadangi Pasaulio Liet. Bendruomenė, įkurta jungti viso pasaulio lietuvius į vieną šeimą, siūloma kiekvienam kraštui steigti savo krašte bendruomenės Pasaulio Liet. Bendruomenės pagrindu – kur jų dar nėra – negriaunant esamų draugijų nei liečiant jų įgytų teisių.

5. VI PAL kongresas ragina užmegzti ir palaikyti asmeniškų santykius su lietuviais, kur jie bebūtų.

6. VI PAL kongresas vertina ir nuoširdžiai dėkoja Šiaurės Amerikos lietuvių visuomenei, Lietuvių Fondui ir Pasaulio Liet. Bendruomenei už teikiamą pagalbą Pietų Amerikos lietuvių švietimo, spaudos ir kultūros reikalams.

7. VI PAL kongresas ragina pritarti ir remti jaunimo stovyklas, savaitgalius, studijų dienas ir panašius susibūrimus.

8. VI PAL kongresas kviečia lietuvių kolonijų organizacijas ir jų vadovus atkreipti dėmesį ieškoti priemonių ir padėti jaunoms motinoms sudaryti savo šeimose lietuvišką nuotaiką ir auklėti vaikus lietuviškoje dvasioje.

9. Taip pat ragina juos įtraukti kuo daugiau tėvų į kultūrinį lietuviškąjį auklėjimą, kadangi vaikų auklėjimas daugiausia priklauso nuo tėvų, ypač motinų.

10. Kviečia visas organizacijas daugiau rūpintis švietimu, kaip kultūrine vertybe ir lietuviškojo patriotizmo išugdymo pagrindų, negu gražiais pastatais, patogumais, subuvimais.

11. VI PAL kongresas maloniai laukia Pasaulio Liet. Bendruomenės pažadėtos auklėtojos, kuri paruoštų lituanistikos mokytojus pas mus. Todėl kviečia kiekvieną lietuvių koloniją surasti tinkamus kandidatus mokytojus ir suorganizuoti atitinkamus kursus.

12. Kad būtų galima patraukti jaunimą pažinti lietuvių kalbą ir ją pramokti, reikia surasti suprantamų, patrauklių, naujų mokymo metodų, būdų. Todėl ragina kiekvieno krašto švietimo komisijas palaikyti tarpusavio ryšį ir pasikeisti patyrimais, medžiaga ir t.t....

13. Pageidauja, kad kuogreičiau būtų užbaigtas ruošti ispanų-lietuvių kalbos žodynas ir surastos lėšos jam išleisti.

14. VI PAL kongresas sveikina lietuvių jaunimą, gausiai dalyvavusį kongrese, ir ragina jį burtis ir dalyvauti organizuotoje lietuvių veikloje.

15. VI PAL kongresas skatina organizacijas, jų vadovus ir kitus tautiečius ieškoti priemonių patraukti mišrias šeimas ir lietuviškai jau nekalbančius dalyvauti lietuviškoje veikloje ir taip padėti nenustausti.

16. VI PAL kongresas siūlo Argentinos lietuvių kolonijai suruošti sekantį Pietų Amerikos Lietuvių kongresą 1981 metais.

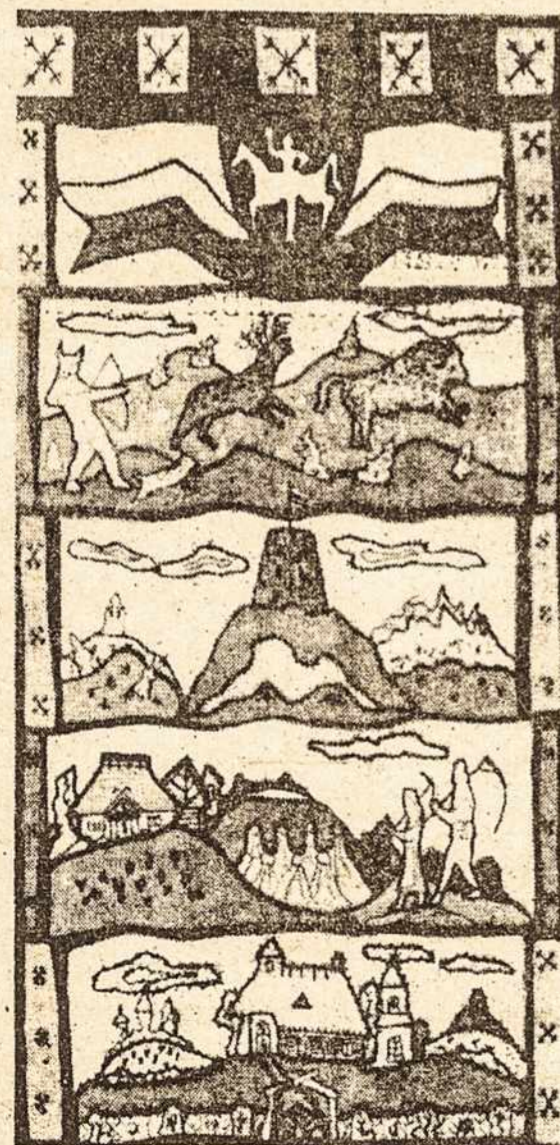
Pastaba: Šios rezoliucijos skelbiamos viešai, patvirtinus jas Urugvajaus valdžios atstovams.

Montevideo, vasario 4 d. 1978

(pasirašo) Vytautas Dorelis
VI PALK PIRMININKAS

(pasirašo) VI PALK Rezoliucijos Komisija:

Kun. J. Margis
Marytė Barzdžiūtė
Petras Daugintis
Stasė Stepónaitienė

A. Tamošaitienės kilimas — Lietuva.

LIETUVAITEI,
NEMOKANČIAI LIETUVIŠKAI

A. Jakštas

(Eilėraštį iš "Pasaulio Lietuvio", 1938 m. perdavė Vlada Baltušnikaitė de Camargo, Casa Verde, SP.)

Kaip rožė pražydus graži,
Maloni kaip vasaros rytas,
Savęp vyrų akį verži,
Stebuklas lyg koks nematytas.

Žer auksu švelnučiai plaukai
Ant tavo jaunosios galvelės;
Melsvutės, kaip lino žiedai,
Žib dangumi žydrios akelės.

Pažiūri į žmogų, — jausmu
Nežemišku širdį sušildai,
Užgiedi, — net sielai ramu,
Užkalbini, — džiaugsmu pripildai.

Ir kaip karalaitė tikra
Tarnų negali suskaityti,

Kaip angelas miela, gera,
Stengiesi vien gera daryti.

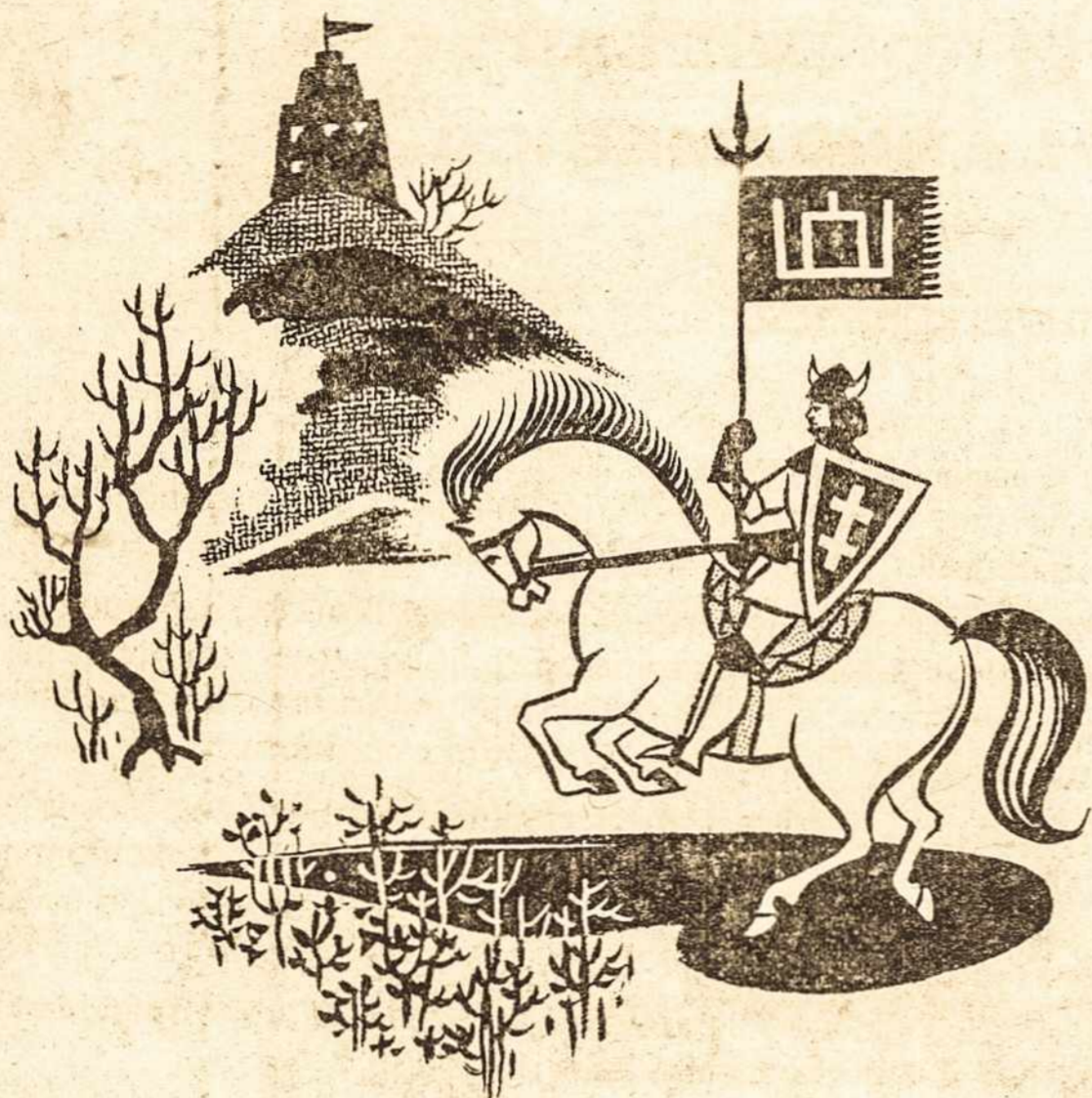
Visiems tu brangi dideliai,
Bet man dar brangesnė tapai tu,
Nes tėviškėj mano gimei,
Čia pirmus sapnus sapnavai tu.

Oru kvėpavai Lietuvos,
Lietuvišką valgei duonele,
Ir prie motinėlos savos
Čia augai, kaip sesių rūtelė.

Ir brolių nesykj klausta,
Sakei: „Aš lietuvė - žemaitė.
"Tekyla lietuvių tauta,
„Ją niekin tik žmonės pakvaitę“.

O, miela tu mano mergyt,
Kaip geisčiau tave aš mylėt,
Visad tavo balso klausyt,
Vien su tavimi bešnekėt.

Bet tuščios svajonės, žinau,
Numanymai tavo kitoki:
Tu svetimą myli labiau,
Kalbos gi lietuvių nemoki...

RŪTELĖ P. A. L. KONGRESE

ML korespondentė, Beatricė Bacevičiūtė

RŪTELĖ išvažiavo į Urugvajų sausio 25 d., apie 12 val. nakties iš São Paulo autobusų stoties.

Kelionė buvo laiminga ir smagi. Pakely sustojom daugely miestų, kaip Registro, Curitiba, Blumenau, Florianopolis, Lagoa, Torres, Porto Alegre, Chui ir t.t.

Į Montevidėjų atvykom 27 dienos rytą. Ten mūsų laukė p. Dorelis, t. Giedrys, mons. Ragažinskas ir keli kiti lietuviai. Jie mus nuvezė į lietuvių centrą, kurį klubu vadina. Klube buvom paskirstyti po du ar tris į lietuvių šeimas, su kuriomis susipažinom, susidraugavom ir daug kalbėjomės.

28 dienos vakarą išvykom į stovyklą, 40 km nuo Montevidėjaus prie Pando miesto. Stovykla vadinosi DŽIGŪNAS. Jai vadovavo p. Birutė Mačanskienė. Stovyklavietė buvo labai graži ir gražiai sutvarkyta (švari, su jau sustatytom palapinėm ir t.t.). Vieni miegojo palapinėse, kiti kambariuose. Iš viso buvo 99 stovyklautojai – iš Urugvajaus, Argentinos ir Brazilijos.

Šeštadienį, 28 d., turėjom "susipažinimo vakarą". O sekmadienį, rytą, buvo bendros Mišios, kuriose visi dalyvavo. Mišias laikė t. Giedrys. Giedojom "Pulkim ant kelių", "Būk su mumis", "Mes mylim Tave", "Tau dėkojam, Viešpatie" ir "Marija, Marija". Po piet turėjom atskirus pašnekesius su visais dalyviais. Kiekvienas kraštas turėjo atsakyti į kelis klausimus: 1. Koks yra kongreso tikslas? – 2. Ar svarbu ruošti stovyklas jaunimui iš kitų kraštų? – 3. Kaip mes galime savo gyvenamame krašte palaikyti lietuviškus papročius? – 4. Ar lietuviška veikla, kaip lietuvių kalbos pamokos, chorai, skautai, šokių grupės, padeda mūsų tėvų tradicijas tęsti?

Po pavakarių kiekvienas kraštas pasiruošė "Talentų vakarui". "Talentų vakaras buvo tikrai įdomus. Brazilijos atstovai (Rūtelė) – berniukai pristatė vaidinimą be žodžių, mergaitės padainavo dvi dainas, o po to visa grupė parodė mažą brazilų "pout-pouri".

Argentiniečiai suvaidino "Dar neįtik, dar neįtik" dainą. Buvo tikrai labai juokinga.

Urugvajaus jaunimas paruošė labai gražių eilėraščių apie Lietuvą ir padainavo kelias dainas taip pat apie Lietuvą.

Pirmadienį pradėjom kursus. Tai lietuvių kalbos pamokos ir praktiškas pamokymas, kaip suteikti pirmąją pagalbą.

Popiet visi susirinkom svarstyti vakar užduotų klausimų ir atsakymų. Iš diskusijų iškilo svarbi tema: lietuviybė.

Pasiskirstėm į keturias sumaišytas grupes (tarp argentiniečių, urugvajiečių ir braziliečių) ir per dvi valandas turėjom paruošti ką nors LIETUVYBĖS tema: eilėraštį, poeziją, skaitymui tekstą ar panašiai.

Laisvalaikį "Palangos" skautai pastatė stovyklos vartus, lietuvišką krėžį ir padarė iš smėlio Lietuvos žemėlapi.

MYLIU TĖVYNĘ

Myliu tėvynę,
gimtą šalelę.
Myliu močiutę,
seną tėvelį.

Savo tėvynę
aš vis mylėsiu,
jos garbei dirbsiu,
varguos padėsiu.

Prieš vakarienę vėl turėjom kursus, kurie buvo "makrame" ir "kob-re" rankdarbiai.

Vakare pristatėm, ką buvom paruošę. Buvo viskas labai įdomu. Beveik visi sutiko, kad lietuvybei išlaikyti reikia stipriau organizuoti ką nors, kaip kultūros išlaikymas, literatūros būreliai, skautai, šokių grupės..

Antradienis buvo paskirtas išvykai į pajūrį, bet, kadangi smarkiai lijo, tai pasilikom stovykloje, ir tos keturios grupės paruošė vakarinę programą, kuri buvo kaip "Café Concert". Pasirodymai buvo labai juokingi ir gerai paruošti.

Trečiadienį oras pagerėjo. Todėl po pietų nuvykom aplankyti Atlantidos ir Salinas pajūrius.

Vakare turėjo būti LAUŽAS, bet kadangi lauke buvo viskas šlapia ir lijo, tai užkūrėm "laužą" salėj, židiny. Laužą aš pravedžiau, ir norėjau, kad visiems patiktų, nors ir nebuvo tikras laužas.

Ketvirtadienį, vasario 2, grįžom atgal į Montevidėjų, ir apsistojom pas tas pačias šeimas, pas kurias buvom pirmą dieną.

Vakare įvyko Kongreso atidarymas Jaunimo centre. Programoj buvo PLB-nės pirmininko, p. B. Nainio žodis, Rintuko (Urugvajaus) ir Rūtelės (Brazilijos) šokiai ir Adrianos Jočytės pasirodymas. Po to turėjo koktelį ir balių.

Pentadienį, 3 d., ryte turėjom bendras repeticijas dėl šokių šventės. Po to visi Kongreso dalyviai susirinko minėjimui, kurį Urugvajaus lietuviai paruošė kaip padėką Urugvajaus tautai už priėmimą prieš keletą metų atvykusių lietuvių. Visi šokėjai buvo tautiniais rūbais, gražiai išsirikiavę. Minėjimas vyko "Išlaisvinimo aikštėj", kur stovi generolo Artigas paminklas. Prie jo p. Nainys ir Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos pirmininkas padėjo gėlių vainiką. Po to važiuom į "Lietuvos aikštę", kur taip pat buvo padėtas gėlių vainikas.

Vakare turėjom programą Kultūros Draugijoje. Šoko "Susivienijimas" (Argentina) ir "Ažuolynas" (Urugvajus) ir dainavo "Žibutės" (Argentina). Matėm dar Brazilijoje nematytų lietuviškų šokių.

Šeštadienis buvo laisva diena. O vakare Kongreso uždarymas ir "Šokių šventė", kurioje dalyvavo "Susivienijimas", "Rūtelė" ir "Ažuolynas" bei Adriana Jočytė. Po to vyko balius.

Sekmadienio rytą turėjom Mišias lietuvių parapijoj. "Rintukai" ir "Palangos" skautai įnešė vėliavas ir pravedė aukojimo procesiją. Po to turėjom pietus Kultūros Draugijoje.

Vakare išvyko atgal argentiniečiai, ir mes juos išlydėjom iš uosto. O pirmadienį, 6 d., vakare išvažiavo ir Brazilijos atstovai (Rūtelė), kuriuos palydėjo į autobusų stotį Urugvajaus jaunimas, PALKo komiteto valdyba ir kun. Giedrys.

Man atrodo, kad Kongresas visiems patiko. Ir linkiu viso gero Kongreso paruošėjams, kartu su mūsų nuoširdžia padėka.

Budžiu!

Paskiltininkė Beatriz Bacevičiūtė

Literatūra · Dailė · Mokslo

Kaip aušo laisvės rytas?

I BRASTOS DERYBOS IR LIETUVA

Lietuvos valstybės atstatymas prieš 60 metų priklausė nuo pirmojo pasaulinio karo rezultatų. Vos karui prasidėjus, 1915 m. visa Lietuvos teritorija buvo okupuota vokiečių kariuomenės. Karui žengiant į ketvirtuosius metus, 1917 m. pabaigoj dar niekas negalėjo pasakyti, nei kada jis pasibaigs, nei kas išeis laimėtoju. Bet kariuomenės šalys jau buvo pavargusios ir pradėjo kalbėti apie taiką.

1917 m. lapkričio 7 d. Rusijoje prasidėjo revoliucija. Sovietų II-sis kongresas lapkričio 8 d. paskelbė dekretą, kuriuo ragino visas kariuomenes valstybes tuoj pat pradėti taikos derybas. Žinios apie tą nutarimą sukėlė nerimą Rusijos aliantuose (Prancūzijoje ir D. Britanijoje). Rusijos separatinė taika pasunkintų aliantams vesti karą.

Vokiečiams per dvi savaites neatsiliepiant, susirūpino ir sovietų liaudies komisarų taryba. Bet lapkričio 22 d. Vokietijos vyriausybė atsakė, kad ji nesiruošia kal-

bėtis su bolševikais, bet sutiktų vesti derybas su teisėta Rusijos vyriausybe. Tuo pat laiku L. Trockis telegrafavo aliantų ambasadoriams Petrograde, prašydamas laikyti sovietų dekretą „formaliu pasiūlymu tuoj pat sudaryti visiems frontams paliaubų sutartį ir pradėti derybas bendrai taikai“. To kreipimosi išvakarėse, lapkričio 20 d., Leninas kalbėjo telefonu su vyr. kariuomenės vadu gen. Duchoninu, įsakydamas jam sueiti į kontaktą su „priešo kariuomenės vadovybe“, siekiant pradėti paliaubų derybas. Bet gen. Duchoninas atsisakė vykdyti tą įsakymą, paaiškindamas, kad jis priima įsakymus tik iš vyriausybės, turinčios kariuomenės ir krašto pasitikėjimą. Už tai jis buvo atleistas iš pareigų, ir jo vieton buvo paskirtas bolševikams patikimas N. Krylenko.

Leninui ir Krylenkai įsakius, lapkričio 25 d. sovietų delegacija peržengė fronto liniją ir po pasikalbėjimo su vokiečių kariuomenės vadovybe, nuvyko į Brastą (Brest-Litovsk) paliaubų deryboms.

Derybos prasidėjo gruodžio 3 d., o gruodžio 15 d. jau buvo pasirašyta paliaubų sutartis, turėjusi įsigalioti gruodžio 17 d.

Susitarus dėl paliaubų, gruodžio 22 d. ten pat Brastoje susirinko delegatai taikos deryboms. Vokietijos ir Austrijos delegacijose dalyvavo diplomatai ir aukšti karininkai, o Rusijos delegacijai vadovavo A. Joffe. Be to, delegacijoje buvo Kamenevas, Anastazija Bicenka, L. Karachan ir keli civiliai bei kariniai patarėjai. Derybos buvo vedamos atviruose posėdžiuose, kad kalbos būtų skelbiamos spaudoj, perduodamos telegrafu ir per radiją.

Rusijos delegacija pasiūlė „demokratinės taikos“ principą: taika be aneksijų ir kontribucijų, paremta laisvu apsisprendimu. Nesigilindami vokiečiai sutiko su tomis sąlygomis, bet jas savaip suprato. Centrinų valstybių delegacijos (vokiečiai ir austrai), sutikdami su tautų apsisprendimo principu, galvojo „paruošti“ delegacijas iš savo okupuotų kraštų, kurie pasisakys už savanorišką prisijungimą prie Vokietijos. Panašiai galvojo ir bolševikų delegacija. Padarius dešimčiai dienų pertrauką, sovietų delegacija gruodžio 25 d. išvyko į Petrogradą.

Delegacijos pranešimo išklausti gruodžio 28 d. susirinko bolševikų partijos konferencija, kuri karštai ginčijosi dėl siūlomų taikos sąlygų. I ginčą turėjo įsikišti Leninas, kuris siūlė sąlygas priimti, nes „jeigu taika nebus pasirašyta dabar, tai mūsų valdžia bus nuversta, ir vėliau sąlygos bus dar sunkesnės“.

1918 m. sausio 9 d. taikos derybos buvo vėl atnaujintos. Sovietų delegacijai vadovavo pats užs. reik. komisaras L. Trockis, kuris iš Petrogrado atsivežė ir lietuvių, latvių bei lenkų atstovus. V. Kapsukas turėjo paliudyti, kad Lietuva nori likti Rusijos dalimi. Sovietų delegatai labai nustebė, radę Brastoje laisvųjų ukrainiečių (Ukrainos Rados) delegaciją, vedančią derybas dėl separatinės taikos.

Po aštuonių dienų derybų paaiškėjo, kad vokiečiai nesutinka su bolševikų pasiūlymais. 1918 m. sausio 12 d. vokiečių gen. Hoffmann paprašė Trockį nūstoti kalbėti per daug arogantiškai ir atsimiti, kad Vokietijos kariuomenė laimėjo kovą ir vokiečiai yra Rusijos žemėje, o ne atvirksčiai. Sausio 18 d. gen. von Hoffmann ištiesė Rusijos žemėlapi ir parodė Trockiui storą mėlyną liniją, kuri rodė būsimą Rusijos sieną. Pagal tą liniją Rusija, vadovaujantis tautų apsisprendimo principu, turės atsakyti nuo Lenkijos, Gudijos dalies ir Baltijos kraštų. Be to,

LIETUVOS AIDAS

Šis žurnalas atstovauja lietuviškos kultūros ir literatūros interesams. Jis yra lietuvių kultūros ir literatūros sąjūdžio organas. Jis yra lietuvių kultūros ir literatūros sąjūdžio organas. Jis yra lietuvių kultūros ir literatūros sąjūdžio organas.

Šis žurnalas atstovauja lietuviškos kultūros ir literatūros interesams. Jis yra lietuvių kultūros ir literatūros sąjūdžio organas. Jis yra lietuvių kultūros ir literatūros sąjūdžio organas. Jis yra lietuvių kultūros ir literatūros sąjūdžio organas.

Vilniaus redaktorius A. Smirnovas, artimieji bendradarbiai: M. Biržiška, P. Dovydasaitis, P. Klimas, šauk. dr. J. Stankevičius, agr. A. Stulginskis, dr. J. Saulys ir A. Zmuidzinas.

№ 22 (70)

Vilnius, antradienis, 1918, m. vasario mėn. 19 d.

II metai

LIETUVOS TARYBA

skelbia

Lietuvos nepriklausomybę.

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario m. 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis: į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintąją tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo m. 18–23 d. 1917 metais, **skelbia atstautanti nepriklausomą, demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine VILNIUJE** ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau susauktas Steigiamasis Seimas, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Vilnius, vasario 16 d. 1918 m.

Lietuvos Tarybos nariai:

Dr. J. Basanavičius, K. Bizauskas, M. Biržiška, S. Banaitis, P. Dovydasaitis, St. Kairys, P. Klimas, D. Malinauskas, V. Mironas, St. Narutavičius, A. Petrulis, Dr. J. Saulys, K. Saulys, J. Sernas, A. Stulginskis, A. Smetona, J. Smilgevičius, J. Staugaitis, J. Vallokaitis, J. Vileišis.

Šis "Lietuvos Aido" numeris 1918 metais dėl okupacinės vokiečių cenzūros negalėjo būti išleistas, nes pirmame puslapyje buvo išspausdintas Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktas. Taip pat buvo uždraustas ir dr. J. Saulio straipsnis bei kiti rašiniai. Šis "LA" numeris rastas P. Klimo archyve Paryžiuje.

lomos taikos sutarties, bet tolesniam kraujo praliejimui išvengti, Rusija laikys, kad karas jau yra baigtas. Centrinų valstybių delegacijos atsisakė priimti tokį Sovietų delegacijos pareiškimą. Vietoj to, jie davė suprasti, kad tai yra paliaubų galas. Jie pareiškė, kad jaučiasi esą laisvi septynių dienų laikotarpį atnaujinti karo veiksmus, jeigu per tą laiką rusai nepasirašys sutarties.

Grižus delegacijai, Petrograde kilo panika. Valdžia paskelbė atsišaukimus į kareivius ir civilius, ragindama tęsti kovą ir neleisti vokiečiams žygiuoti į Rusijos gilumą.

Vasario 16 d., kai Vilniuj susirinko Lietuvos Taryba pasirašyti dokumentą, kuris vėliau tapo žinomas kaip Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo Aktas, Vokietijos kariuomenės vadovybė pranešė rusams, kad paliaubos pasibaigs vasario 18 d. vidurdienį.

Nustatytu laiku Vokietijos kariuomenė Rusija turės sumokėti Vokietijai karo nuostolių 6 bilijonus aukso markių. Tuo būdu taikos derybų vaidinimas buvo baigtas. Rusija gavo Vokietijos ultimatumą.

Sovietų delegacija, paprašiusi atidėti derybas kelioms dienoms, išvyko į Petrogradą. Sausio 24 d. įvyko bolševikų partijos centro komiteto posėdis, kuriame vėl kilo aštrūs ginčai. Nutarta priimti Trockio pasiūlymą: Brastoje paskelbti, kad karas yra baigtas, bet nepasirašyti jokios taikos sutarties.

Tuo pat laiku vokiečiai nutarė nedaryti bolševikams jokių nuolaidų. Vasario 9 d. buvo pasirašyta taikos sutartis su Ukrainos Rada, o rusams nutarta įteikti ultimatumą. Vasario 10 d. Brastoje susirinkę delegatai išklaušė Trockio kalbos, kuri sužadino net kai kuriuos centrinų valstybių delegatus. Jis baigė pabrėždamas, kad sovietų vyriausybė negali pasirašyti siū-

vasario 18 d. pradėjo žygi, nesutikdama beveik jokio pasipriešinimo. Sekančią dieną Sovietų komisarų taryba išsiuntė į Berlyną telegramą, pasižadėdama sutartį pasirašyti. Vokiečiai, tačiau, neskubėjo atsakyti. Jų kariuomenė žengė į Latviją. Estiją ir giliau į Rusiją. Pagaliau, vasario 22 d. rusai gavo vokiečių atsakymą, kuriame buvo padiktuotos dar sunkesnės sąlygos. Joms priimti nustatytas terminas — 48 val. Berlynas tuoj pat gavo atsakymą, kad ultimatumas priimtas.

1918 m. kovo 3 d. sovietų delegacija, atvykusi į Brastą, pasirašė taikos sutartį, visai jos neskaičiusi. Pagal tą sutartį, Lenkija ir Baltijos kraštai turėjo likti vokiečių globoje, su teise kai kurioms tautoms vokiečių užimtose srityse laisvai apsispręsti.

EUROPOS LIETUVIS

D. B.

Lietuvos Taryba, paskelbusi Nepriklausomybės aktą Vilniuje 1918 m. vasario 16 d. Vidury: Lietuvių tautos atgimimo patriarchas dr. Jonas Basanavičius, tarybos pirmininkas Antanas Smetona; nuo jų į kairę: St. Narutavičius, kun. J. Staugaitis, dr. J. Šaulys, J. Vileišis, į dešinę: kun. Šaulys, S. Kairys, S. Smilgevičius. Stovi: K. Bizauskas, J. Vailokaitis, D. Malinauskas, kun. Vl. Mironas, M. Biržiška, kun. Alf. Petrusis, S. Banaitis, P. Klimas, Al. Stulginskis, J. Šernas, Pr. Dovydaitis.

Premija

Brazdžioniui

Lietuvių Rašytojų Draugijos Lietuvos nepriklausomybės 60-čiui paminėti \$1.000 premija už poeziją, kurios mecenatas yra Klemensas Galiūnas, visais vertintojų komisijos balsais paskirta Bernardui Brazdžioniui. Vertinimo komisiją sudarė: Leonardas Andriekus, pirm., Leonardas Žitkevičius, sekr., nariai — Nelė Mazalaitė - Gabienė, Henrikas Kačinskas ir Stepas Zbarskas. Komisijos posėdis įvyko 1978 m. sausio 14 d. Kultūros židinyje, Brooklyne.

Komisija vadovavosi konkurso sąlygomis, kurių pirmasis punktas yra toks: premiją gali gauti tik gyvas ir laisvajame pasaulyje gyvenęs poetas, kuris savo iškilia poetine kūryba labiausiai gaivino, įkvėpė ir stiprino lietuvių tautą vienu ar kitu metu nuo 1918 iki 1978 metų.

Laureatas poetas
BERNARDAS BRAZDŽIONIS

PAVASARIS LIETUVOJE

ROMUALDAS KISIELIUS

Prie kelio kalas diegas
išbalęs ir trapus.
Vėl skleidžias gėlės naujos
senos pilies kapuos.

Aplink visur jau bunda
atkutusi gamta.
Sode, tartum jaunoji
žydi vyšnia balta...

Ei, Nemune, seneli,
klausk, ar tu jauti!
Pavasaris jau bunda
karkluotoj atkrantėj!

MŪSŲ ŽINIOS

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS
ŽINIOS

Kovo (março) 5 dieną
Šv. Kazimiero parapijoj

– Asmeninės šv. Kazimiero lietuvių parapijos įsteigimo DEŠIMT METIS

– ŠV. KAZIMIERO ATLAIDAI

Programoj:

16 val., šv. Kazimiero parapijos salėj:

– naujo šv. Kazimiero paveikslų pašventinimas

– procesija su Šventojo paveikslu ir relikvija

– iškilmingos MIŠIOS

– trumpas paminėjimas, pasirodant įvairiems vienetais bei ansambliams

– vaisės: veiks BUFETAS

ŠVENTĖJE DALYVAUS REGIONINIS VYSKUPAS, DOM LUCIANO

Prieš šventę numatyta

– pasiruošimo tridienis įvairiuose bairuose

– sudėtinių MIŠIŲ DEVYNDIENIS

NB Šv. Kazimieras – pirmasis Lietuvos Globėjas ir ypatingas Lietuvos jaunimo Globėjas. Todėl turime savo Šventąjį kiek galima gražiau pagerbti, ypatingai tam pasiruošdami dvasiiniai.

– Kovo 5 d. kituose bairuose

lietuviškų Mišių nebus.

SANTOS ir Apylinkių dėmesiu

Šv. KAZIMIERO ŠVENTĖ Santose ir Velykoms pasiruošimas įvyks kovo (março) 12, sekmadienį, 10 val. "Casa Pia S. Vicente" patalpose, Av. Epitácio Pessoa, 139 (Embaré, prie šv. Antano bazilikos).

Taip pat bus paminėti Lietuvos Nepriklausomybės 60-tieji metai.

PRISIMINĖME JONĄ DIMSĄ MIRTIES METINĖSE

Praeitą sekmadienį šv. Kazimiero parapijos koplyčioje buvo atlaikytos a.a. Jono Dimšos mirties metinių Mišios. Koplytėlė vos begalėjo sutalpinti suėjusius tikinčiuosius. Veronika Dimšienė buvo sujaudinta tokiu žmonių prisirišimu prie jos a.a. vyro atminties. Mišias laikė kun. P. Rukšys. Veronikos Dimšienės pageidavimu, Mišių intencija už jos vyrą

buvo įjungti taip pat a.a. Uršulė ir Domininkas Laučiai.

P A D Ė K A

Visiems, kurie dalyvavo Jono Dimšos mirties metinių Mišiose ir kun. P. Rukšiu atnašavusiam Mišių auką bei pasakiusiam gražų pamokslą, reiškiu nuoširdų dėkingumą.

Veronika Dimšienė

GAVĖNIOS ĮSIPAREIGOJIMAI

Kaip seniau, taip ir dabar, Gavėnia yra ypatingas rimties, maldos ir veiklos laikas.

Pilnesniam Gavėnios laikotarpio įprasminimui (o kartu ir šv. Kazimiero atlaidams pasiruošti) įvairiuose "bairuose" organizuojami SUSIKAUPIMO VAKARAI.

ML GARBĖS LEIDĖJŲ VAJUS

ML įėjo į 30-tuosius SAVO GYVAVIMO METUS (1948-1978). Tai JUBILIEJUS, kuris sutampa su LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS 60-MEČIU.

Periodinė spauda – vienas svarbiausių įrankių LIETUVYBEI IŠLAIKYTI: ugdyti lietuvių kalbą, papročius ir kultūrą, jungti tautiečius į vieną lietuvišką šeimą, skatinti kovą už Lietuvos Nepriklausomybę.

Tad būtina turimą spaudą PALAIKYTI ir REMTI.

Argi šiais jubiliejiniais metais

– kiekviena LIETUVIŠKA ORGANIZACIJA

– mūsų tautiečio FIRMA,

– susipratęs TAUTIETIS

nejaus kaip savo TAUTINĘ GARBĘ tapti nors vieno ML numerio GARBĖS LEIDĖJU?

Tad šiuo ir SKELBIAME

ML GARBĖS LEIDĖJŲ VAJŲ – KAMPANIJA

Čia tuoj pat galima ir įsirašyti (kaip jau kas ir įsirašė):

1. Adv. Algirdas Sliesoraitis
2. Inž. Kęstutis Sipavičius
3. Inž. Kazys Audenis
4. Petras ir Jurgis Tijūnėliai
5.

UZ ML UŽSIMOKĖJO:

Jonas Stankūnas	170 kr.
Ona Plečkaitė	150 kr.
Stasė Dutkuvienė	150 kr.
Vilius Kizelis	150 kr.
Antanas Tininis	200 kr.
Edvardas Pažėra	200 kr.
Albinas Budrevičius	300 kr.
Kazimieras Kazlauskas	150 kr.
Angelė Joteikaitė	200 kr.
Silvana Mesquita	250 kr.
Petras Šimonis	500 kr.
Irena Baleišienė	
(oro paštu)	400 kr.
Ieva Kutkienė	200 kr.
Aldona Medziukevičius	200 kr.
Kazys Lipas	150 kr.
Simas Pluondziulaitis	200 kr.
Broliai Petras ir Jurgis Tijūnėliai (garbės leidėjai)	700 kr.
Otto Adolf ir Aušra-Ona Simkevičius (garbės leidėjai)	1.000 kr.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Sausio 23 d. V. Guilherme mirė ADOMAS KRUKAS, kilęs iš Vidiskių, Ukmergės apskrities. 16-metis, 1927 m. balandžio 13 d. atplaukė su tėvais ir seserim į Braziliją.

Sesers, Onos Bogutienės, rūpesčiu, balandžio (abril) 9 dieną BOM RETIRE, Colégio Sta. Inês, rua Três Rios, 362, bus atlaikytos Mišios už a.a. ADOMĄ KRUKĄ. Ta pačia proga bus paminėtas jų tėvas – JUOZAS KRUKAS (31 metinės) ir motina – ONA KRUKIENĖ (8 metinės), lietuvių labai atmintina ypač dėl jos labdarinumo.

Giminės ir pažįstamieji kviečiami dalyvauti pamaldose.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarda chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças. Mini-sombrinhas, tipo italiano e alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual: 104.519.617

C.R.C.80.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274.0677 - (Res. 274.1886)
São Paulo

Ypač dėl ligos ar senatvės negalintieji nueiti bažnyčion, galės turėti, pagal susitarimą, Mišias ar Kryžiaus Kelių apeigas jų pačių namuose.

Mookoje, šv. Kazimiero koplyčioje, tokie SUSIKAUPIMO VAKARAI numatyta kovo 2,3 ir 4 dienoms.

CURSO DO IDIOMA LITUANO POR CORRESPONDÊNCIA

Informações:

Caixa Postal 4421
01000 SÃO PAULO, SP.

MŪSŲ ŽINIOS

LIETUVIŲ KATALIKŲ ŠV. JUOZAPO BENDRUOMENĖS N A R I A M S

Šių metų kovo mėnesio 19 dieną (Verbų Sekmadienį) 15 val. Jaunimo Namuose šaukiamas "ordinarinis" ir "extraordinarinis" visuotinas narių susirinkimas.

Programoje:
Valdybos pranešimas
Revizijos komisijos pranešimas ir
Bendruomenei priklausančių skylių nuosavybės dokumentų reikalai.

Visų narių dalyvavimas būtinas. Nariai prašomi iki susirinkimo užsimokėti nario mokesį.

Vyt. Bacevičius
sekretorius

kun. J. Šeškevičius
pirmininkas

LIETUVIŠKOS MOKYKLOS REIKALU

Norint sustiprinti lietuvių kalbos mokymą kolonijoje, šaukiamas susirinkimas vasario mėn. 25 dieną (pirmą šeštadienį po Vasario 16 minėjimo) 15 val. Jaunimo Namuose.

Į susirinkimą kviečiami vaikai ir tėvai, jaunimas ir suaugusieji, mokytojai ir visuomenės veikėjai ir visi kiti, kurie vienokiu ar kitokiu būdu norėtų lietuviškai mokyklai padėti. Ten pat bus galima įsirašyti į pamokas. Atsižvelgiant į tai, kiek atsiras norinčių mokytis, mokiniai bus paskirstyti į klases pagal amžių ir kalbos mokėjimą, kiek galima mažesnėmis grupėmis. Dėl pamokų laiko ir vietos bus tariamasi susirinkime.

Laukiame visų, kuriems rūpi lietuviška mūsų kolonijos ateitis.

Iniciatorių vardu
Kun. J. Šeškevičius

KULTŪROS KURSAS

Vasario 10 d. Mookoj, šv. Kazimiero p-jos patalpose, prasidėjo seniai programuotas LIETUVIŲ KULTŪROS IR KALBOS KURSAS, kuriam vadovauja kun. Pr. Gavėnas.

Įvadiniam pašnekesy (po diktanto, skaitymo ir pratimų) buvo aptarta kurso apimtis ir metodas. Kursas seks dvi lygiagrečias: su skaitymais, gramatika bei pratimais, kurie vyks klasėje, atskirai bus nagrinėjami kai kurie lietuvių kultūros aspektai, kuriuos kiti, svetimtaučiai, įžvelgė lietuviuose ir kuriuos mes stengsimės patikrinti bei pagilinti: lietuvių būdas, menas, tautiniai rūbai, tautiniai šokiai, dainos, ypač kalba, žodžiu — lietuvių kultūra bei civilizacija. Prie to — trumpas žvilgs-

nis į šios tautos praeitį — istoriją. Sekančiam susitikime bus paskirstyta temų nagrinėjimu — pesquisa.

Antru tempu bus ieškoma atsakymo į klausimą: Ką Lietuva davė kitom tautom (ką daugumoj, jos pačios pripažįsta). Tuo bus siekiama patirti Lietuvos įnašą į Pasaulio kultūrą, ir tuo pačiu tos kultūros plotą.

LANKOSI PROVINCIOLOS

Iš Montevideo atėjo pranešimas, kad, grįždamas Amerikon iš Kongreso, užsuks pas mus t. Leonas Zaremba, SJ, lietuvių jėzuitų provinciolas Išeivijoje. Jis atvyks vasario 15, po piet.

VEIKLOS KALENDORIUS

Vasario (fevereiro) 24 d., 20,30 val. PLIAS) Brazilijos skyriaus narių susirinkimas pas inž. Algirdą Idiką, rua Maestro Chiafarelli, 736 — Jardim Paulista. Telef. 282.2919.

Vasario 25 d., 15 val.: V. Zelinoj susirinkimas mokyklos ir lietuvių kalbos mokymosi reikalui.

Vasario 25 d., 20 val.: Literatūros būrelio susirinkimas pas H. ir A. Mošinskis, r. Prof. João Arruda, 176 ap. 12. Perdizes. Telef. 65-0907.

Lietuviškai kalbanti

Vyrų — moterų — vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica

HOMENS—SENHORAS
CRIANÇAS

Av. Eulina, 99—V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. Deputado Emílio Carlo-Bairro do Limão)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

Šio ML numerio

GARBĖS LEIDĖJAI yra
PETRAS TIJŪNĖLIS (krikšto 10-mečio proga)
ir **JURGIS TIJŪNĖLIS** (krikšto proga)

Jauniesiems Tijūnėliams bei jų Tėveliams geriausi linkėjimai
Administracija

LIETUVOS
NEPRIKLAUSOMYBĖS
ATSTATYMO
MINĖJIMAS

vyks vasario 19 dieną, sekmadienį
pagal numatytą P R O G R A M A:

- 15 val.: M I Š I O S V. Zelinio bažnyčioj
- tuo pat M I N Ė J I M A S seselių pranciškiečių salėj.

po įvadinio kalbų, bus inscenuota
Bernardo Brazdžionio legenda

VAIDILA VALIŪNAS

— Po to Jaunimo Namuose

PRIĖMIMAS KOKTELIS

Pakvietimus į koktelį galima įsigyti abiejose klebonijose ir pas BLB valdybos narius.

Šv. Juozapo Šventės proga kovo 19 (Verbų Sekmadienį) 12 val. (tuoj po sumos) Jaunimo namuose Šv. Juozapo Bendruomenė rengia

P I E T U S

ir kviečia visus lietuvius dalyvauti. Pakvietimus įsigyti iš anksto. (Prie įėjimo nebus galima gauti). Kadangi rengėjai nesiekia pelno, o tik nori sudaryti progą pabendravimui, tai įėjimas kainuos tik 50 kruzeirų.

Pakvietimų galima gauti klebonijoje 63-59-75, pas p.p. Tatarūnus 273-57-99, V. Bacevičių 63-94-43, V. Vosylių 273-57-40, P. Šimonį 63-49-38, P. Butrimavičių 272-14-99.

Iki malonaus susitikimo.

Šv. Juozapo Bendruomenės Valdyba

SEMANÁRIO NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ
LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
VYTAUTAS BACEVIČIUS

Redige: Equipe Editorial
Administrador: Stanislao Šileika

METINĖ PRENUMERATA: 150 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 700 kr. Paskiro numerio kaina: 3,00 kr. Užuojautos ir sveikinimai nuo 60 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti: "Stanislao Šileika" vardu.

Straipsnius ir korespondenciją redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį; vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini neveliau kaip iki sekmadienio vakaro.